

Innovatiemonitor: vertrouwen in bedrijfstoekomst verschilt per sector

Michiel van Galen en Lan Ge

Het aantal bedrijven in de agrarische sector neemt elk jaar af. Bedrijven stoppen ondermeer doordat er onvoldoende inkomen of rendement wordt behaald, doordat geen opvolger aanwezig is of vanwege beperkte uitbreidingsmogelijkheden op de bestaande locatie. Het vertrouwen van ondernemers in de toekomst van het bedrijf, op korte termijn en op lange termijn, is een graadmeter voor de perspectieven die boeren en tuinders in Nederland zien. Het grootste deel van de bedrijven heeft zowel op korte termijn als op lange termijn vertrouwen in de toekomst. 79% van de ondernemers zegt in 2008 op korte termijn veel of heel veel vertrouwen te hebben. Op de lange termijn, over 10 jaar, is het percentage met 64% lager (tabel 1). Bijna 40% van de bedrijven hebben dus weinig of heel weinig vertrouwen in de lange termijn toekomst of kunnen zich geen mening kan vormen.

Per sector zijn de verschillen groot. In 2008 zei maar liefst de helft van de tuinbouwbedrijven weinig of heel weinig vertrouwen in de lange termijn toekomst te hebben of geen mening. Ook in de varkenshouderij is een grote groep bedrijven niet gerust op de toekomst. De melkveehouderij en de akkerbouw hebben meer vertrouwen in de toekomst, zowel op korte termijn als op lange termijn. In de akkerbouwsector zijn met name de hogere productprijzen en inkomens hierbij van belang geweest. In totaal is het toekomstvertrouwen in 2008 ten opzichte van 2007 iets gedaald. Dat hangt waarschijnlijk samen met de minder goede resultaten in veel sectoren. Hoge kosten en lagere prijzen hebben de inkomens en het vertrouwen doen dalen. Voor 2009 lijkt een verdere daling van het vertrouwen in het verschiet te liggen, vooral voor de melkveehouderij en de glastuinbouwbedrijven.

Tabel 1	Vertrouwen in de toekomst van het bedrijf op korte termijn en lange termijn (> 10jaar)					
	Korte termijn			Lange termijn		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Akkerbouw	48,8	72,7	83,6	38,4	48,4	70,2
Glastuinbouw	69,2	78,1	74,9	57,2	60,8	51,8
Overige tuinbouw	77,4	91,8	69,8	67,2	71,3	48,3
Melkveehouderij	84,6	92,6	85,9	68,8	76,3	78,6
Overige graasdieren	76,8	73,8	75,7	65,1	64,5	55,4
Varkenshouderij	79,6	76,9	68,0	63,5	59,9	53,9
Overige hokdieren	70,5	82,7	79,1	62,4	68,2	67,2
Totaal	75,4	83,6	78,6	62,3	67,1	64,1

Bron: Informatienet, Innovatiemonitor

Meer informatie:

Rapport 2009-027 *Innovatiemonitor 2008; vernieuwing in de land- en tuinbouw ontcijferd*